

Cenová rozhodnutí stanovila podporu pro POZE na rok 2025

Jana Vášová, Kristián Titka

ERÚ

Ve spojení s Energetickým regulačním úřadem (ERÚ) většině lidí naskočí regulované ceny elektřiny a plynu pro všechny odběratele. ERÚ ovšem nevydává „jen“ tato cenová rozhodnutí. Zejména pro majitele podporovaných zdrojů energie jsou klíčové nové výše výkupních cen a zelených bonusů. A zajímají je rovněž ceny pro povinně vykupujícího a ceny spojené s vydáváním záruk původu. Obě rozhodnutí, která je stanovují, regulátor zveřejňuje každoročně do konce září a platí pro následující rok. Čím jsou nejzajímavější ta aktuální?

Výkupní ceny a zelené bonusy

Cenové rozhodnutí s novou výší podpor pro obnovitelné zdroje energie a další podporované zdroje, jako jsou kogenerační jednotky nebo druhotné zdroje (č. 7/2024), bylo již tradičně vydáno v posledním zářijovém týdnu. Nechtěnou tradicí je také skutečnost, že se v posledních několika letech vydává nekompletní a v následujících měsících vyžaduje doplnění dalším „opravným“ cenovým rozhodnutím. Výjimkou není ani letošní rok. Co se ovšem změnilo, je důvod nevydání některých podpor. V předchozích letech se cenové rozhodnutí doplňovalo a měnilo výhradně kvůli prodlení se získáním souhlasu Evropské komise se slučitelností podpory, tzv. notifikací. Úřad v těchto případech doplňoval podpory ihned po vydání notifikačního rozhodnutí.

V letošním roce je důvodem absence tzv. aktivačního nařízení vlády, respektive jeho novely. Konkrétně jde o nařízení s označením č. 189/2022 Sb., které je nezbytnou podmínkou, aby byla jakákoliv podpora definovaná zákonem o podporovaných zdrojích energie uvedena v život. Nařízení rovněž stanoví podporované objemy a způsob podpory. Co jeho letošní absence v praxi znamená? V aktuálním cenovém rozhodnutí prozatím nenajdete podporu pro žádnou výrobní uvedenou do provozu v roce 2025, cenové rozhodnutí „končí“ výkupními cenami a zelenými bonusy pro stávající výroby s datem realizace v roce 2024.

Rozsah podpor odpovídá loňskému cenovému rozhodnutí (č. 3/2023), které bylo následně doplněno o podporu biometanu a kombinované výroby elektřiny a tepla na základě ukončených notifikačních řízení. Je tedy také v souladu se seznamem slučitelných podpor, které zveřejňuje na svých webových stránkách Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vyjma zmiňovaných nových výroben neobsahuje cenové rozhodnutí také tzv. udržovací podporu tepla, která jednak nemá ukončené notifikační řízení (výroby

nad 1 MWt), jednak není její podpora aktivována. Dále zde chybí podpora tepla pro bioplynové stanice, kterou zrušila poslední novela zákona o podporovaných zdrojích energie v rámci balíčku LEX OZE II.

Již několik posledních let z cenového rozhodnutí mizí také podpory pro výroby, kterým končí stanovená doba práva na podporu. To se nyní týká pouze několika výroben využívajících alternativní bioplyn, jako jsou výroby elektřiny z důlních, kalových a skládkových plynů. Těm byla v minulosti stanovena doba podpory 15 let.

Významnější pokles podporovaných výroben však lze očekávat v roce 2026, kdy budou končit výroby obnovitelných zdrojů energie (OZE) uvedené do provozu před rokem 2006. Zásadní pokles, spojený také s významnou úsporou nákladů, se pak očekává v letech 2030 a 2031, kdy bude končit většina podporovaných fotovoltaických elektrárn.

Cenové rozhodnutí lze také charakterizovat plošným navýšením zelených bonusů, které způsobil meziroční propad ceny silové elektřiny z 3 580 Kč/MWh, s níž se na letošní rok počítalo, na 2 142 Kč/MWh kalkulovaných pro rok 2025. Při kalkulaci ERÚ tradičně vychází z průměru tzv. závěrečných cen prvního pololetí produktu base load na následující rok (BL CAL YY – Phelix Power Futures pro obchodní zónu DE). Stanovení tzv. ekvivalentní ceny silové elektřiny je tak pro výrobce předvídatelné a transparentní a může tomu přispět svou nákupní nebo prodejní strategií. V případě palivových zdrojů pak výslednou výši zelených bonusů koriguje také změna ceny plynu, která rovněž zaznamenala pokles z letošních 1 357 Kč/MWh na 858 Kč/MWh na rok 2025. Cena plynu hraje roli také v určení předpokládané ceny tepla, která se odvíjí od tzv. srovnávacího scénáře. Detailní informace ke způsobu stanovení ceny tepla ve srovnávacím scénáři je možné dohledat ve vyhlášce o techniko-ekonomických parametrech (č. 79/2022 Sb.). Informace

ke stanovení ekvivalentní ceny silové elektřiny pak ve zveřejněné metodice, která je dostupná na webu ERÚ.

Do konce roku lze očekávat jednu nebo dvě změny tohoto cenového rozhodnutí. Předpokládáme, že ještě letos proběhne novela akivačního nařízení vlády, aby mohla být doplněna podpora pro výroby energie uvedené do provozu nebo modernizované v roce 2025. Druhá změna a doplnění cenového rozhodnutí pak bude souviset s ukončením notifikačního řízení udržovací podpory pro výroby nad 1 MWt.

Povinně vykupující a záruky původu

Druhé cenové rozhodnutí (č. 8/2024) vydané ve stejném termínu stanovuje ceny pro povinně vykupujícího a ceny spojené s vydáváním záruk původu energie. Cena za činnost povinně vykupujícího meziročně roste zejména vlivem dvou faktorů. Prvním je předpoklad, že dojde k významnému meziročnímu snížení množství elektřiny vykoupené povinně vykupujícími obchodníky v souvislosti s přechodem výrobců na podporu formou zeleného bonusu. Tím druhým je pak nárůst ceny odchylek související s mimořádnou situací na trhu s elektřinou, v kombinaci s úpravou systému zúčtování odchylek od roku 2022.

Ceny spojené se zárukami původu je možné rozdělit podle typu jejich charakteru. „Administrativní ceny“ jsou spojené s administrativními úkony, které souvisejí s vydáváním nebo převodem záruk původu a vedením účtu v evidenci záruk původu. Tyto ceny zajišťují operátorovi trhu pokrytí nákladů na provoz a správu registru záruk původu. Ty meziročně významně klesají především s ohledem na záporné korekční faktory (přebytky systému z minulých let).

Ke stanovení „tržní ceny“ záruk původu energie využívá ERÚ mezinárodní platformy, na kterých se záruky původu energií obchodují (především elektřina a biometan). Vychází přitom, obdobně jako u elektřiny a plynu, z referenčního období první poloviny předcházejícího roku. Jelikož ceny pro záruky původu tepla a vodíku nejsou dobře dostupné, odvozují se od cen záruk původu elektřiny, resp. pokročilého biometanu.

Vzhledem k tomu, že za první pololetí roku 2024 se záruky původu obchodovaly za meziročně nižší ceny, dochází na rok 2025 ke snížení cen pro všechny energie, tedy pro záruky původu elektřiny na 44 Kč/MWh, tepla na 22 Kč/MWh, ostatního biometanu na 272 Kč/MWh, pokročilého

biometanu na 545 Kč/MWh a záruky původu vodíku na 545 Kč/MWh. Tyto ceny záruk původu energie jsou povinni platit výrobci v případech, které upravuje zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie. Velmi zjednodušeně jde o výrobce, kteří přijímají veřejnou podporu. Cílem těchto plateb je naplnit opatření vycházející z evropské legislativy. Jde o to zajistit, aby vyrobená 1 MWh energie nebyla podpořena dvakrát, jednou přes přijatou podporu a podruhé výnosem ze záruky původu. Platbou tržní ceny v případě vydání záruky původu se má za to, že nejde o souběh podpor. V případě provozně podporovaného biometanu je uplatňován odlišný přístup, kdy výrobce nemá na záruky původu biometanu nárok vůbec; vydávají se na zvláštní účet operátora trhu, ze kterého jsou následně alokovány na dodavatele plynu. Ti jsou pak povinni zaplatit cenu za převod záruky původu pokročilého biometanu (ve výši 545,15 Kč/MWh), nebo cenu za převod záruky původu ostatního biometanu zahrnující hodnotu záruky původu ostatního biometanu (ve výši 272,15 Kč/MWh).

V souvislosti s probíhající novelou zákona o podporovaných zdrojích lze předpokládat, že dosavadní komplikovaný systém plateb tržních cen záruk původu bude od roku 2026 nahrazen aukcemi organizovanými operátorem trhu (OTE a.s.). Tržní ceny záruk původu pak již nadále nebudou součástí cenového rozhodnutí. Jejich ocenění bude výsledkem aukcí, jejichž organizování je běžné také v některých ostatních členských státech.

Ing. Jana Vášová

vystudovala elektrotechnickou fakultu na ZČU v Plzni, obor Silnoproudá elektrotechnika. Většinu své profesní kariéry strávila ve společnosti Jihočeská energetika, posléze E.ON Energie. Od roku 2020 působí na Energetickém regulačním úřadě v oddělení obnovitelných zdrojů, kde se podílí na vydávání cenového rozhodnutí pro podporované zdroje se specializací na agendu související se zárukami původu energie. Je členkou několika zahraničních i národních pracovních skupin, ve kterých spolupracuje na přípravě legislativy v oblasti energetiky.

Ing. Kristián Titka

vystudoval elektrotechnickou fakultu na ČVUT v Praze, obor Ekonomika a řízení v energetice. Od roku 2011 působí na Energetickém regulačním úřadě v oblasti podporovaných zdrojů energie. V roce 2018 byl jmenován ředitelem Odboru podporovaných zdrojů energie v rámci Sekce regulatorních činností a mezinárodní spolupráce. Je odpovědný především za vydávání cenového rozhodnutí, kterým se stanoví provozní podpora pro podporované zdroje energie. Je členem rozkladové komise, která je poradním orgánem Rady ERÚ, a v řadě pracovních skupin se podílí na přípravě legislativy v oblasti energetiky a podporovaných zdrojů energie.